

tilmed ikke afhjælpe Manglen ved vort Almueſkolevæſen, nemlig den overordentlig ſtore Blanding, idet Almueſkolerne i Almindelighed kun have 2 Alderſklaſſer, en for Børn fra 7—10 Aar og en for Børn fra 10—14 Aar. Denne Mangel afhjælpes aldeles ikke ved Oprettelſen af Guelærerpladſer. Ved Oprettelſen af Lærereindeembeder for Bogeſkolen gaar man ganſke den modsatte Vej. Man udvider derved Almueſkolen, ſaaledes at det vil blive muligt at ſaa 4 Klaſſer i Stedet for 2, og derved vil den Mangel, ſom jeg omtalte, begynde at kunne blive afhjulpet, ogſaa i de frugtbare Egne. Jeg betragter ikke Bogeſkoler ſom alene nødvendige i de daarlige Egne, ogſaa i de frugtbare Egne ville de bidrage til at ſamle Børnene i en Skole, ſaa at man kan ſaa en bedre Klaſſe- og Fagfordeling. Nu vil man kunne ſamle de ſmaa i Bogeſkolen og de ſtørre i Hovedſkolen, hvor Læreren kun vil ſaa med dem at beſtille. Dette Forſlag, ſom her foreligger til Behandling, vil fremhjælpe netop Bogeſkolen. Vi ſaa her for en billig Penge, om trent 10,000 Kr., et Seminarium for Forſkolelærereinder, forhaabentlig en Mønſterſkole, ſom kan ſtøtte den Virkſomhed, der udfoldes paa flere ſpredte Steder i Landet; hvor der er ved at opſtaa private Seminarier til Forſkolelærereinders Uddannelse. Vi ſaa det for en billig Penge, og vi ſaa det synes jeg efter det Forſlag, ſom ligger for, i en god Skikkelse. Der have vi førſte Gang, ſaa vidt jeg ved, en Statsanſtalt, hvor ikke Eksamener er Endemaalet, thi dert er jeg enig med den ſidſte ærede Taler, at en Eksamener ikke er Borgen for at kunne være en dygtig Lærer; her ſaa vi et Seminarium, hvor den pædagogiske Uddannelse er Hovedſagen, og det glæder mig, at de paagældende Lærereinders Uddragelse i Virkeligheden ender med en Modenhedsprøve. Jeg tror, det er godt, at dette Forſøg bliver gjort, og jeg vil haabe, at det faar et glædeligt Udfald. Skulde vi derimod have haft det andet Forſlag, vilde vi derved være komne ind paa en Del af Spørgsmaalet om den ſtore Reform i Lærernes Uddannelse, men ved det Forſlag, ſom her foreligger, foregribes ikke noget. Vi ſe baade af Betænkningen her i vort Ting og af Betænkningen i Folketinget og af de mange Bilag til den, at Meningerne om, hvorledes Lærere og Lærereinder ſkulle uddannes, ere højſt forskellige. Der er dem af Friſeminarierne, ſom mene, at den nuværende Tilſtand kan forbedres ved, at alle Seminarier, baade de fri og de offentlige, ſaa Indſtillingsret til Eksamener, og andre mene, at man ſkal lægge Eksamensretten tilbage til Seminarierne.

Hver af Parterne mener viſtnof, at deres Forſlag vil forbedre Tilſtanden noget, men ſaa kommer der fra pædagogisk Side en ſtærkt Paastand om, at hele den nuværende Uddannelse er meget forſejlet, og at man ſkal ſamle hele Uddannelsesvæſenet i en ſtor Anſtalt for Kvinder og Mænd. Jeg tiltræder ikke denne Anſkuelse, thi foreløbig — jeg ſiger foreløbig — er jeg ikke overdrevent begejſtret for Nedlæggelſen af Seminarier. Jeg er enig med det ærede Medlem i, at det hele trænger til en virkelig ſamlet Overvejelse om, hvorledes Underviſningen bedſt ſkal fremmes. Jeg er tilbøjelig til at tro, at man giver Kvinder bedre Udgang til Uddannelse ved at give dem Udgang til de nuværende Seminarier. Jeg har tidligere i mine Tanker været bange for at gaa den Vej; men jeg er ved at tænke derover mere og mere kommen ind paa, at det mulig er rigtigt, at Mænd og Kvinder undervises paa ſamme Anſtalt; men jeg ſkal ikke komme nærmere ind paa det, da det ikke hører ind under denne Lov. — Jeg kan kun lykønfte den ærede Miniſter til, at det bliver ham muligt i denne Samling at ſaa denne Reform paa Almueſkolevæſenets Omraade gennemført. Det er et ſtort Fremſkridt, der vil naas, haade ved dette Forſlag og ved Forſlaget om Folkehøjſkoler. Jeg tror, at der derved naas ſaa meget, at man foreløbig kan lade ſig nøje og indſtrænke ſig til at tage den ſamlende Lærereuddannelse under Overvejelse.

Jeg vil, inden jeg ſlutter, opfordre den ærede Miniſter til, naar han giver ſit Samtykke til Bogeſkolelærereinders Anſættelse, ſaa ikke at være altfor ſystematiſk og ikke abſolut fordre, at Lønningerne ſkulle være ens i de ſpredte og i de gode Egne, ikke abſolut fordre, at Anſættelſeſtiden ſkal være den ſamme, at ikke abſolut de paagældende Egne ſkulle være bundne til at beholde den Lærereinde, der anſættes, enten hun er ſkiftet dertil eller ej. Jeg tror, at den ærede Miniſter vil gøre Sagen den bedſte Tjeneste ved at tage nogle lokale Henſyn. — Med diſſe Bemærkninger ſkal jeg anbefale Forſlaget, ſom det glæder mig, at den ærede Miniſter kan tiltræde.

Ordføreren (Stühr): Det gaar mig ved Behandlingen af denne Sag ſom ved den foregaaende. Ved den foregaaende Sag fremkom der en ſtor Mængde Udtalelſer fra de Lærere paa den anden Side, ſom jeg kunde have følt mig ſtærkt opfordret til at tage til Genmæle imod; men Tiden tillod det ikke. Her er fremkommet Udtalelſer, ſom jeg vel ikke vil tage ſaa ſtærkt til Genmæle imod, men ſom dog kunde give Anledning